

גיליון מס' 298

יבוע אומר

בראשות הגאון רבי יגאל כהן שליט"א

פרשת שמות

מאמר השבוע
חזקת ראש המוסדות
הרב' יגאל כהן שליט"א

מאמר השבוע

הנהגות מרן

שאלות ותשובות

דוד המלך

לאשת החיל

פנינים מהפרשה

מוסר עם סיפור

עולם להפיר את השני

לישן הלכתי בשבילו כְּדִי שִׁיְהִיָּה לִי כַּח לְמַחֲרַת לְדָאָג לו... וּפְתָאָם הוּא הַחֲלִיט לְעֻזְב אוֹתִי...! מְדוּעַ? מַה הִיָּה חֶסֶר לוֹ??
וְהִנֵּה, בְּכָל זֹאת בְּמַקְרִים רַבִּים הַסֵּבֶה הִיא 'חֶסֶר כְּבוֹד'.
יְכוּל לְהִיֵּת מֵאֵד שֶׁהָאִשָּׁה הַגִּישָׁה לְבַעֲלָהּ אֲרוּחַת עֶרֶב מִפְּנֵקֶת, הַבְּרִיקָה כָּל פְּנֵה בְּבִיט, אֲבָל עִם זֶה הִיא גַם דְּאָגָה לְהִבְהִיר לוֹ עַד כִּמְהָ לֹא הִיָּה מְגִיעַ לוֹ אִשָּׁה טוֹבָה כְּמוֹהָ... כְּמֵהָ הוּא אֵינוֹ דוֹאָג לָהּ מִסְפִּיק... כְּמֵהָ הוּא לֹא חָקֵם מִסְפִּיק בְּנֵהוּל הַבֵּיט... וְעוֹד מִשְׁפָּטִים שָׂרֵב רַבָּם שֶׁל הַגְּבָרִים לֹא יוֹכְלוּ לְקַבֵּלם לְמִשְׁךְ זְמַן רַב.
אִם אוֹתָהּ הַגְּבָרַת הִיָּתָה מְבִינָה, שְׁעֵדִיף לָהּ לְהַגִּישׁ לְבַעֲלָהּ אֲרוּחָה פְּשׁוּטָה יוֹתֵר אֲבָל עִם כְּמֵהָ מְלִים שֶׁל הַעֲרָכָה כְּלִפְיוֹ, הִיא כְּבָר לֹא הִיָּתָה שׁוֹאֲלַת – מְדוּעַ? מַה חֶסֶר לוֹ?? לֹא כָּל סֶפֶק בְּעֵלָה הִיָּה מְעִרִיךְ אוֹתָהּ וְלֹא עוֹזֵב אוֹתָהּ.

הָאִשָּׁה הַרְאִשׁוֹנָה שְׁכָל אָדָם פּוֹגֵשׁ בְּתַחֲלַת חַיּוֹ הִיא 'אִמָּא שְׁלוֹ'... מִמֵּנָה הוּא מְקַבֵּל חֵם, מִמֵּנָה הוּא מְקַבֵּל אֶהְבָּה, הַעֲרֵכָה וְכָל דְּבָר... מְגִיל שְׁעִשׁוּעִים עַד גִּיל הַנְּעוּרִים. וְאֵז, כְּשֶׁלֶּאֱט לֹאֵט הוּא גֹדֵל וְכָבֵד הוּא מֵתְחִיל לְדָאָג לְעֻזְמוֹ, כְּאֲשֶׁר הוּא צוֹעֵד בְּכָל מִשְׁעוּלֵי חַיּוֹ – בְּלִי יְדִיעַתוֹ – בְּתוֹךְ תוֹכוֹ הוּא מְחַפֵּשׂ אֶת הַדְּבָרִים שֶׁהוּא קוֹבֵל כְּיָלֵד מֵאִמָּא שְׁלוֹ...
כְּמַעַט וְאֵי אֲפֻשֶׁר לוֹ לְאָדָם לְחִיוֹת בְּשִׁלּוֹם וּבְאֲחֻזָּה עִם הַזּוֹלָת, בְּלִי שֶׁהוּא יֵדַע וְיִפְרֵי הֵיטֵב אֶת נַפְשׁוֹ... וְכֵשֶׁם שְׁאֵנוּ מְבִינִים שֶׁהָאָדָם הַנוֹשֵׂא אִשָּׁה מֵתְחַתֵּן עִם מִיִּשְׁהִי שׁוֹנֵה מִמֵּנּוּ לְחֻלּוּטִי – חוֹשֶׁבֶת אֲחֵרֶת מִמֵּנּוּ, אוֹהֶבֶת דְּבָרִים אֲחֵרִים מִמֵּנּוּ, רוֹאָה אֲחֵרֶת מִמֵּנּוּ, כֵּן הוּא לְהֶפְךָ – גַּם מְבִינָה הַנֶּפֶשׁ שֶׁל הָאִישׁ שׁוֹנֵה בְּתַקְלִית מִשְׁלֵל הָאִשָּׁה, וְהִיא צְרִיכָה לְדַעַת אֶת זֶה...
לְהַפִּיר אֶת הַשְּׂנִי, לְדַעַת אֶת נַפְשׁוֹ וְלְהִבְינָה - - -
וְזֶהוּ הַיְסוּד הַגְּדוֹל בְּיוֹתֵר בְּשִׁלּוֹם בֵּית... כְּשֶׁבַעֵל אֵינוֹ יוֹדַע וּמְפִיר אֶת נַפְשׁוֹ שֶׁל אִשְׁתּוֹ, אוֹ כְּשֶׁאִשָּׁה אֵינָה יוֹדַעַת וּמְפִירָה אֶת נַפְשׁוֹ שֶׁל בְּעָלָהּ, הַסְפּוֹי שֶׁלָּהֶם לְהַסְתֵּדֵר וְלְחִיוֹת יַחַד, בְּאֶהְבָּה וּבְאֲחֻזָּה שְׁלֹמִים וְרַעוּת – שׁוֹאֵף לְאֶפְסוֹ. אִם אֵתָה נוֹהֵג עַל טְרַקטוֹר וְאֵינְךָ יוֹדַע אֵיךְ עוֹצְרִים, אֵיךְ נוֹתְנִים גַּז, וְאֵיךְ מְעִבִירִים הַלוֹכִים... הַסְפּוֹי שֶׁתְּצַלִּים לְנִהֵג וְלְהַעֲבִיר אֶת הַדְּרָךְ הָאֲרָכָה – נְמוֹךְ מֵאֵד.
אִשָּׁה יִקְרָה!
אִם אֵינְךָ יוֹדַעַת מַה בְּעֵלְךָ צְרִיךְ מִמֶּךָ, הַסְפּוֹי שֶׁתְּסַתְּדֵרוּ יַחַד וְיִהְיֶה שְׁלֹמִים בְּיַנְיָכֶם נְמוֹךְ מֵאֵד. עַל כֵּן אֲנִסָּה לְכַתֵּב וְלְהַסְבִּיר לָךְ אֶת הַנְּקֻדּוֹת הַחֻשׁוֹבוֹת בְּיוֹתֵר לְבַעֲלֶךָ – כְּבוֹד, הַעֲרֵכָה וְדִאָגָה – וְכָל מַה שְׁמַטֵּל עֲלֶיךָ הוּא לְסַפֵּק לוֹ אוֹתוֹ, כְּדִי שֶׁהוּא יִרְגִישׁ מְרָצָה וּבְטוּחַ בְּעֻזְמוֹ, וְיִהְיֶה לוֹ הַכַּח הַעֲצָמִי שֶׁהוּא צְרִיךְ כְּדִי לְהַעֲנִיק לָךְ אֶת מַה שְׁאֵת צְרִיכָה.
עֲדָף כְּבוֹד

אֵין גְּבַר בְּעוֹלָם שְׁאֵינוֹ רוֹצֵה שִׁיְכַבְּדוּ אוֹתוֹ - - -
יֵשׁ כְּאֵלוֹ הַמְּבַקְשִׁים שְׁכָל כְּנִי הַבֵּיט יִתְרַגְּשׁוּ כְּשֶׁהֵם נִכְנָסִים הַבֵּיטָה... וְיֵשׁ כְּאֵלוֹ הַמְּבַקְשִׁים שֶׁלְּפַחַתוֹ יִחְזְכוּ אֲלֵיהֶם וְיִגִּידוּ לָהֶם שְׁלֹמִים, וְיֵשׁ כְּאֵלוֹ שְׁאֵפְלוּ אֶת זֶה אֵינִים מְבַקְשִׁים... הַעֲקוֹר שְׁלֹא יִצְעָקוּ עֲלֵיהֶם...
אֲבָל כָּלֵם מְצַפִּים...
בְּתוֹךְ לָבֶם שֶׁל כָּל הַגְּבָרִים קִיָּמַת נְקֻדָּה חֻשׁוֹבָה בְּיוֹתֵר - שִׁיְכַבְּדוּ אוֹתָם... וְהֵם צְרִיכִים אֶת זֶה... וְאֲחַת הַבְּעִיּוֹת הַגְּדוֹלוֹת בְּדוֹר שְׁלֵנוּ, שְׁאִשָּׁה אֵינָה מְפִירָה אֶת הַצְּרִיכִים הַנֶּפֶשִׁים שֶׁל בְּעָלָהּ, עַד שֶׁבְּמַקְרִים מְסִיָּמִים הֵם מְגִיעִים חֲלִילָה לִידֵי שׁוֹנָה הַדְּדִית.
גְּבַר שְׁאִשְׁתּוֹ צוֹעֲקֶת עֲלָיו וּבְכָל זֹאת הוּא שׁוֹתֵק, וְכֵן גְּבַר שְׁאִשְׁתּוֹ מְחַפֵּשֶׂת כָּל הַזְּמַן אֶת הַדְּבָרִים שֶׁהוּא לֹא בְּסֵדֵר וּבְכָל זֹאת הוּא מִמְשִׁיךְ הַלָּאָה, אֵיךְ זֶה אוֹמֵר שֶׁהוּא אֵינוֹ צְרִיךְ כְּבוֹד, אֲלָא אוֹ שֶׁהוּא פְּשׁוּט מְפַחַד לְהַגִּיד אֶת דְּרִישׁוֹתָיו מִחֻשׁוֹשׁ לְתַגּוּבָה קִשָּׁה, אוֹ שֶׁהוּא צָדִיק גְּדוֹל שֶׁעוֹבֵד עַל מְדוּתוֹ וּבְמִיָּחָד עַל מְדַת הַפְּעֵס, אֲבָל בְּהַחֲלֵט זֶה לֹא אוֹמֵר שֶׁהוּא לֹא הִיָּה מְעֵדִיף שְׁאִשְׁתּוֹ תִּרְאֶה לוֹ כְּבוֹד בְּסִיָּסִי, לְפַחַתוֹ כְּכֵן אָדָם...
וְלָכֵן, אֲחַת מִהַעֲצוֹת לְבִנֵי זוֹג שְׁעֵדִין לֹא הַחֲלִיטוּ אִם לְהַתְחַתֵּן – לְבַדֵּק אִם הָאִשָּׁה צוֹחֶקֶת מִהַבְּדִיחוֹת שֶׁל הַגְּבָר: אִם הַתְּשׁוּבָה לָךְ חַיּוֹבִית כְּדִאי לָהֶם לְהַמְשִׁיךְ וּלְנִסּוֹת, כִּי כְּאֲשֶׁר הָאִשָּׁה צוֹחֶקֶת מִהַבְּדִיחוֹת שֶׁל הַגְּבָר, זֶה נוֹתֵן לוֹ אֶת הַהֲרַגְשָׁה שֶׁסוּף סוּף מִיִּשְׁהוּ וְזֶה אֶת הַפּוֹטְנָצִיָּאל הַטְּמוּן בּוֹ, וְזֶה מַעֲלָה לוֹ אֶת הַהַעֲרָכָה הַעֲצָמִית שְׁלוֹ, וְהוּא מְרַגֵּשׁ מְרָצָה מְעֻזָּה...
וְהוּא צְרִיךְ אֶת זֶה לְחַיִּים...
מְתוֹךְ סִפְרוֹ שֶׁל הַרְבֵּי יִגְאָל כֹּהֵן.

אִם אִשָּׁה תֹאמֵר לְבַעֲלָהּ כְּמֵהָ פְּעָמִים בְּיוֹם שֶׁהִיא אוֹהֶבֶת אוֹתוֹ, וְדִאי שִׁיְהִיָּה נְעִים לוֹ לְשַׁמֵּעַ אֶת זֶה, אֲבָל זֶה לֹא יִמְלֵא אוֹתוֹ בְּסִפּוֹךְ כְּמוֹ אֲצֵל אִשְׁתּוֹ. לְהַבְדִּיל מִן הָאִשָּׁה שֶׁצְרִיכָה כְּמֵהָ שְׁיוֹתֵר אֶהְבָּה מְבַעֲלָהּ, הָאִישׁ צְרִיךְ מֵאִשְׁתּוֹ שֶׁתְּעִנִּיק לוֹ כְּמֵהָ שְׁיוֹתֵר כְּבוֹד. כְּשֶׁהָאִשָּׁה מְרָאָה לְבַעֲלָהּ שֶׁהִיא מְבַבְּדֶת אוֹתוֹ בְּכִלְמִים וּבְמַעֲשִׂים (מִנְפַחַת לוֹ אֶת הָאֵגוֹ), בְּכָךְ הִיא נוֹתְנַת לוֹ כַּח וְשִׁמְחָה בְּמַעֲרַכַת הַנְּשׂוּאִין.
פְּעָמִים רַבּוֹת נְשִׁים בָּאוֹת בְּטַעֲנָה יְדוּעָה - 'נִתְנִי לְבַעֲלִי הַכֹּל... קִמְתִּי בְּבַקֵּר בְּשִׁבְלִי, הַלְכְּתִי לְעַבְד בְּשִׁבְלִי, הַכְנִיתִי אֲבָל בְּשִׁבְלִי, נְקִיטִי אֶת הַבֵּיט בְּשִׁבְלִי, וְאֲפֹלוּ

חדר האוכל שבדרך...

03-8000770

זמני כניסה ויציאת השבוע
הזמנים לפי לוח 'אור החיים'

י-ם	ת-א	ח-פ	ב-ש
16:26	16:23	16:22	16:27
17:18	17:14	17:14	17:18
17:50	17:45	17:45	17:49

בירושלים: לנוהגים 40 דקות 16:06

הנהגות מרן
רבנו הרב עובדיה יוסף זצוק"ל

סרטון עם מרן זצוק"ל והרב סיטרוק בעניני היתר המכירה

כבוד הרב, אני מרשה לעצמי לשאול את הרב: מה שלום הרב? - שלמא דמר יסגא, ה' ישמרך. אני לומד ברוך השם, לומדים כותבים. הם חיינו ואורך ימינו. אין לנו יותר טוב מהתורה. - החכמה תחיה את בעליה, ברוך השם. - רפאות תהי לשרך ושיקוי לעצמותיך. - כבוד הרב, אני לא רוצה להעמיס, רק שאלות קטנות, אבל אני רוצה לשמוע מפיו הקדוש של הרב את התשובות. קודם, ראינו שמביאים דעתו של הרב בענין היתר השמיטה - היתר המכירה. רצינו לדעת, איזה הגבלות הרב נותן להיתר הזה? - אין שום הגבלות, זה מותר. אבל מי שרוצה לעשות חסידות, יעשה חסידות לעצמו, אבל לא להגיד לאחרים, לא להורות לאחרים. יעשה לעצמו חסידות כמה שירצה, אבל לא להורות לאחרים, על פי ההיתר, זה היתר אמיתי, נכון. מי הוציא את ההיתר הזה? רבי יעקב שאול אלישר, היה לפני מאה שנה, ראשון לציון, היה חסידא קדישא, גאון עולם היה, והוא כתב את ההיתר. רק אנתנו הרחבנו אותו, כל שבע שנים יעשו עליו קושיות, אנתנו הרחבנו אותו, אבל ההיתר הוא שלו, הוא המקורי, הוא שכתב את ההיתר. היה חסידא קדישא, הרב רפאל מאיר פאניז'ל, צדיק קדוש, הוא הסכים איתו, נתן לו הסכמה על זה. הרב פאניז'ל נסע לתוניס בשביל שליחות. האריה פרץ את הסורג שלו ויצא לרחובות, וכולם היו פוזדים ובורחים ממנו, והוא התקרב אל האריה, לא פחד משום דבר, קרב אליו וגירש אותו כמו שמגרשים כלב. שאלו אותו: איך כבודו לא פחד? אמר: מי ששומר בריתו והוא צדיק, לא צריך לפחד מחיות. היו צדיקים יסודי עולם, והם כתבו את ההיתר. הם ראו בעוניים של החקלאים שאין להם פרנסה, וריחמו עליהם. יש הרבה דברים כאלה, כמו מכירת חמץ. מי יותר חמור: חמץ או שביעית? חמץ זה כרת, "לא יראה ולא ימצא", ועושים את ההיתר הזה, מוכרים את זה לגוי, אפילו שכולם יודעים שאחרי פסח יחזור עוד פעם, כולם יודעים, ולא אמרו שזה הערמה ולא אמרו שום דבר. מרן כתב את ההיתר הזה בבית יוסף באורח חיים סימן תמ"ח, אין פרץ ואין מי שמצפצף על זה. אבל כאן, כל שבע שנים עושים צרות, עושים ככה, עושים שלא כדון. עד כאן לשון מרן מלכא זצוק"ל מילה במילה (מתוך מצוות התלויות בארץ בהלכה ובאגדה). עוד כתב שם הגאון המחבר הרב דוד שלום נקי שליט"א גם הראוני סרטון של מרן הראש"ל רבנו יצחק יוסף שליט"א שמסר שיעור בכללי הפסיקה, ובתוך דבריו אמר בלשון זו: "אני מעיד לכם ברבתי, תשמעו טוב, זה אולי יהיה לכם - לכמה אחדים הפתעה. מרן בעצמו היה אוכל היתר המכירה, שמיטה בשמיטה, אני מעיד שיהיה אוכל היתר מכירה, כי הוא סבר שזה היתר גמור. אתה רוצה להחמיר? בסדר גמור, תבוא עליך ברכה. תבוא אחר כך לגבאי, תעשה מי שברך לכל המחמירים, אשריהם ואשרי חלקם, צריך לדעת מה ההלכה ומה החומרא".

שאלות ותשובות
מאת חורנו הר"ג יואל כהן שליט"א

שאלה: שלום לכבוד הרב אני ברוך השם מתחיל להתחזק ואני טס לחו"ל לפעמים ורציתי לדעת אם מותר לי לאכול במסעדות לא כשרות אורז ותפוח אדמה שהם בלי בשר?
תשובה: זה נכון שהאיסור לאכול בשר בחו"ל (אפילו בשר של בהמה טהורה כגון פרה ותרנגול), הוא איסור חמור של נבילות וטריפות. אבל גם בשאר מאכלים שאין בהם בשר יש חשש של בישולי גויים וכדומה, ולכן אסור לאכול במסעדות שאין בהם הכשר גם אורז וגם תפוח אדמה וכדומה, והדבר שמוותר לאכול בחו"ל אצל הגויים זה פירות וירקות חיים.

שאלה: קניתי מטריה וראיתי שבידיה של המטריה יש ציור של צלב, האם אפשר להשתמש במטריה?
תשובה: מותר להשתמש במטריה, כיוון שלא עשו את זה בשביל שישתחו לו אלא זה רק בשביל סמל לבד, כמו שכתב הרמ"א בס' קמא ס"ב ב"יור"ד, אולם אם זה נראה לעין כדאי להסתיר את זה על ידי מדבקה וכדומה משום מראית העין. עיין ב"י"א חלק ו יור"ד סי' יב.

שאלה: יש לנו בבית הסקה מרכזית שמחמם את כל החדרים בבית בזמן הקור ורציתי לדעת אם נשבת שכחנו להפעיל אותה אם אפשר לקרוא לגוי להפעיל אותה בשבת?

תשובה: אפילו שזה מלאכה מן התורה של "הבערה" (ואסור להגיד לגוי לעשות מלאכות האסורות מן התורה בשבת בשביל ישראל), מ"מ אם הקור גדול וחזק מותר לקרוא לגוי כמו שכתב מרן שחוששים שמא ע"י הקור יבוא לידי חולי, שכולם חולים אצל הצינה, ובפרט אם יש ילדים קטנים. ש"ע או"ח סי' רעו ס"ה.

שאלה: התארחתי בשבת אצל משפחה וראיתי שהם לוקחים מים מהברז ומניחים אותם בתוך סיר על הפלטה ואח"כ עשו תה מאותם המים, האם מותר לי לשתות את התה היות והם עשו זאת בשוגג?
תשובה: אסור לשתות את התה, כיון שלמעשה עברו הם על מלאכת "מבשל" של המים ואסור להנות מהמים עד מוצאי שבת אף על פי שעשו זאת בשוגג (כמבואר במרן סי' שיח ס"א), וצריך להסביר להם שהגם שיש פלאטה אסור להניח מים מהברז על הפלאטה.

דוד המלך
מאת הרב אליהו עמר שליט"א

המלך דוד

תכנית ההגנה של ישי

לאחר ששאלו המלך בקש מישי לשלח אליי את דוד בנו צרף ישי עם דוד מנחה עבור המלך, משרת המנחה נועדה 'זכות אבות' שימליצו על דוד למעלה בשמים, ויפעלו לבטל את הקטרוג, ומהו הקטרוג? ישי חשש שמעשה יהודה (ישי נמנה על צאצאיו) ותמר הוא סבת הקטרוג, ולכן שלח ישי 'גדי עזים', קשבךך הוא מתפונן להציג את נשואי יהודה ותמר באור שונה לחלוטין, ולבטל את הקטרוג.

המפגש על אם הדרך

וכדי להבין את פונת ישי נקדים תחלה, התורה מספרת (בראשית לח), שלי יהודה היו שני בנים שנפטרו בזה אחר זה לאחר שנשאו לתמר, מבלי שישאירו אחריהם זרע, יהודה לא שחשש לחיי בנו השלישי לא רצה לתת לו להנשא לתמר פתחו, ולקדם בכך מצוות בום אך בורא עולם טובב, שתמר הצדקת נשאה ליהודה בעצמו שלא בידיעתו, פמתאר בתורה (שם) שתמר המתונה ליהודה על אם הדרך קשהיא מסוה את פניה שלא יזהה אותה, קשראה אותה יהודה, חשב שזה מקומה הקבוע של אותה אשה ובקש להנשא לה, ובתמורה ישלח לה 'גדי עזים', תמר הסכימה, אך דרשה ממנו שיעד שישלח את גדי העזים, ותן לה פעת ערבון את החותמת הציצית שעליו והמטה אשר בידו, יהודה נעתר

מענינת בן שממנו יצא 'עז מלכות', דהינו שתהיה ללד נשמה גבוהה שראויה למלכות. יהודה התחב שישלח לה 'גדי עזים', דהינו שמזרעה יקום זרע המלוכה, ובינתיים נתן לה ערבון להבטחתו, את המטה המסמל על מטה המלוכה, והציצית ששקולה כנגד כל המצוות, והחותמת ששוממלת שגם פונתו היא לקדשה (חותם אות ברית קדש), נמצא שפונתו של יהודה וכונתה של תמר היו לשם שמים, ולכן בסיום הפרשה מתארת התורה שציציה בת קול מן השמים ואמרה שפל מה שקרה היה מכון מלמעלה, כדי להתחיל להוריד את נשמת דוד המלך לעולם, ואת זכות זו של יהודה ותמר ואת הכרזתה של ה'בת קול' רצה ישי לעורר, ולכן שלח 'גדי עזים' לרמוז על פונותיהם הטהורות של יהודה ותמר, ובכך לבטל את הקטרוג מעל דוד המלך, ובכך שיבטל הקטרוג לא יוכל אף אדם לפגע בדוד, ואכן ישי הצליח בתכניתו, ושום נזק לא ארע לדוד המלך ובדיק להפך, דוד הצליח מאוד בתפקידו וכפי שביאר בהמשך.

לדרישתה, ולאחר כמה ימים שלח לה גדי עזים ובקש לטל את הערבון, אך לתדהמתה אותה אשה שהיתה על אם הדרך נעלמה, כי באמת לא היתה שום אשה שישבת שם באופן קבוע, אלא היתה זו תמר שהמתנה שם ליהודה במיוחד, לאחר שהגד לה שהוא עתיד לעבר שם, וכך זכתה תמר והתעברה מיהודה בערמה.

לאחר שלושה חדשים בקשה הריונה דנו אותה יהודה ובית דינו למיתה, אך קשתמר הציגה את הערבון ואמרה ליהודה (בראשית לח, כה) "לאיש אשר אלה לך לו, אנכי כרה" הבין יהודה מי היא האשה שפגש על אם הדרך, ובטל את פסק הדין והודה שבערה של תמר מיחס אליו, לאחר זמן נולדו לתמר שני בנים 'פרץ וזבח', ולמים נולד דוד ממשפחת פרץ. וממקרה זה חשש ישי, שלמרות שפרץ הוא בנו של יהודה, אך הצורה שפא התנהלו הענינים יכולה לגרם קטרוג בשמים. ולכן שלח עם דוד 'גדי עזים' כדי להציג את המקרה באור שונה.

יהודה ותמר והפונות הקדושות

ישי עם 'גדי העזים' בקש לעורר נקדה למחשבה, מדוע הציג יהודה לתמר דוקא 'גדי עזים' ומדוע דרשה תמר ערבון דוקא את החותמת הציצית והמטה? מדרישות אלו מתבררות פונותיהם הקדושות של יהודה ותמר (עזו בהרבה באלשיך בראשית לח, טז-טז). תמר אמרה ליהודה שמטרתה היא להדבק בזרעו של אברהם אבינו, והיא מוכנה להנשא דוקא לו משום שידעה שממנו עתיד לצאת מלך המשיח, ולכן הציגה תנאי שיתן לה 'גדי עזים', כשפונתה לומר שהיא

לרכישת ספרי הרב אליהו עמר - מעבר לסגולה

על הזרע שמשון (ב חלקים).
ו'המלך דוד' (ב חלקים).
על קורות חייו של דוד המלך.
על ספר שמואל א.
היכנסו לאופקים בוקס
או בנייד 055-67-25-138

פנינים מהפרשה

ויעבידו מצרים את בני ישראל בפרך (א. יג)

רבי אלעזר אמר בפה-רך (משכום בדברים ובשכר עד שהרגילום לעבודה. רש"י). (סוטה י"א ע"ב).

יש להבין היאך הצליח פרעה למשוך ולשדל את עם ישראל שהיו אנשים מכובדים, שיעבדו בעבודות פשוטות ובזויות, בחומר ובלבנים ובכל עבודה בשדה, עבודה שמעולם לא הסכימו לה? איזה סיכוי יש לשכנע יהלומן למשל לעבוד באשפה?

לפי הסברו של הגאון רבי רפאל בירדוגו זצ"ל (מגדולי חכמי מרוקו לפני כמאתיים שנה) בספרו "מי מנוחות", פרעה נקט כאן בשיטה מתוחכמת שפעלה בשלבים. ידע פרעה כי אם יציע לישראל לעסוק בבניה, לא ירצו אפילו לשמוע על כך, ויתחמקו בטענה "מה לנו ולעבודה זו, מעולם לא התנסו במלאכת הבנין". מה עשה? בא אליהם בערמה - פירסם כי המלך מחפש פועלים לבניית ערים, ושכרם יהיה כפול ומכופל מהרגיל, כאשר את פרעון עבודת הפועלים יממנו היהודים כחלק מתשלום המיסים למדינה. שמעו כך ישראל, ומתוך שחשו על ממונם, העדיפו לעבוד במקום הפועלים, וכך ברבות הימים, בלי שירגישו בדבר, מצאו את עצמם כפועלי בנין לכל דבר. וזהו שנאמר "וישימו עליו שרי מסים", במטרה "למען ענותו בסבלותם". ואכן "ויבן ערי מסכנות לפרעה" (ועיניו בילקוט שמעוני רמז קס"ג ובספרונו בראשית א, יא).

רבנו הרמב"ם באגרתו לבנו, מגלה כי פרעה ודפוס פעולותיו אינן עובדות היסטוריות בלבד, אלא קשורות הן לחייו של כל אחד מאתנו, שכן באותן שיטות של פרעה פועל המלך הזקן והכסיל - היצר הרע. נאלצים אנו איפוא להתמודד באופן תמידי מול "פרעה" קטן שנמצא בתוכנו, ומנסה ללא הרף לכלוא אותנו בתוך "מיצרים". "ויש לך לדעת, בני" כותב הרמב"ם לבנו, "כי פרעה מלך מצרים, הוא יצר הרע באמת... ותבין זאת מענין המלה והרכבתה [פרעה - הערף]. ו'מצרים' בכללותה היא הגוף [כוחות הגוף]. ו'משה רבנו' הוא השכל האלוקי [הנשמה]".

גם שיטת הדחיפה הנזכרת, שעל ידה הביא פרעה את ישראל מבלי שירגישו בכך אל מחוזות שלא פיללו להגיע אליהם, משותפת לפרעה וליצר. לפעמים אדם אומר לעצמו "אני? אין מצב שאעבור על כזו עבירה!". והנה, באחד הימים הוא מוצא את עצמו שקוע ראשו ורובו באותה עבירה. היאך לכד אותו ברשתו היצר הרע? פשוט, הוא דחף אותו פעם אחת לעבירה בתואנה של "אין ברירה", "שעת הדחק", "הפסד מרובה" וכדומה, ואז לחש לו "הנה עשית את העבירה, נו, קרה לך משהו? לא קרה כלום....", כך הוא מקרר אותו, ובלי לשים לב העבירה משתרשת אצלו ונעשית לו כהיתר.

בדיוק כך פעל היצר בחטא הראשון בהיסטוריה, בו הכשיל את חוה. חוה לא הסכינה בדעתה לעבור על ציווי ה'. מה עשה הנחש הוא השטן? הפתיע את חוה ודחף אותה דחיפה שגרמה לה לנגוע בגזע העץ. "ראי!", הריע הנחש בנצחון, "הנה נגעת בעץ, ומאומה לא ארע לך! אל לך לחוש, גם אם תאכלי ממנו לא יקרה לך מאומה!...", ומכאן המדרון היה כבר חלקלק.

גם בחינוך ילדינו, לא פעם בחוסר שימת לב אנו דוחפים בכח את ילדינו לעבר העבירה, ולא מותירים להם ברירה אלא להתרגל למעשים שליליים. "מי לקח את הממתק מהארון?" אנו שולחים זוג עינים מאיימות לעבר הילד המבוהל, כשאנו יודעים בבירור שהוא זה שלקח, ולא מותירים לו ברירה אלא לשקר. במקום שנודיע לו שאנו יודעים כי הוא זה שלקח והוא יבוא על עונשו, אנו מעמידים אותו בנסיון בלתי אפשרי לומר את האמת. האם אנו עצמנו היינו מצליחים לעמוד בכזה נסיון? הרי גם אם עד עתה הוא ידע ש"לא משקרים!", כעת אחרי שהרגלנו אותו למצב של שקר, הוא כבר אדיש לנושא ובקלות יחזור עליו. אז, אנא רבותי, אם אפשר בלי דחיפות!... (אוצרותינו).

לאשת החיל

ה-רשימה

ישנה רשימת מכולת, רשימת קניות לבית ספר, רשימת ביגוד וכל מיני דברים שאנחנו צריכות לעשות ביומיום. ישנן נשים רבות שהתחביב שלהן הוא לסמן 'וי' על כל מטלה שבוצעה, מלווה בהרגשת תועלת עצומה ומיד ממשיכה למטלה הבאה.

אז הנה לכן עוד מטלה שניתן להכניסה לרשימה והיא הרשימה החשובה ביותר שעלינו לערוך - רשימת המעלות. המעלות שלנו. מאוד מאוד חשוב לכל אחת להיות מודעת למעלות שלה. זוהי רשימה שתמיד נצטרך אותה, לא חשוב באילו שעות או ימים, לא חשוב מול מי - תמיד נוציא ונשתמש בה, ובעיקר מול עצמנו. כשאנחנו באות עם האשמה עצמית או ביקורת, והמון ייסורי מצפון - למה לא עשיתי כך ולמה לא הספקתי כך, למה אני לא מתמידה בדיאטה, ולמה לא קוראת סיפור לילד לפני השינה... לא משנה באיזה גיל ובאיזה מצב צבירה, תמיד יש לנו האשמות עצמיות. ולכן, ללא הרף, בזמן שיצר הרע קופץ עליך ורוצה להראות לך מה פחות טוב בך, או אדם אחר מתעקש להסביר לך עד כמה את צריכה שיפור בנושא הספציפי הזה, אז לפני שאנחנו לומדות ומשתפרות או לפני שאנחנו נכנסות חס ושלום לעצבות מכך שמאוד קשה לעבוד על המידות ולשנות נושא מסוים, חובה עלינו לערוך ולהביט ברשימת המעלות.

כל אחת תיקח דף ועט בזמנה הפנוי, ותרשום רשימת דברים טובים שיש בה. קודם כל בה. אחר כך ניתן לשדרג את הרשימה ולערוך אותה גם לגבי הסביבה. מעלות במשפחה, הורים, חברות, אם יש בעל או ילדים. גם עליהם ניתן לערוך רשימת מעלות, שתזכיר לנו לא לראות רק את החסרונות.

חשוב לציין שבכל אחת יש המון טוב, ישנן שעדיין קשה להן להעלות על הכתב את הטוב שלהן, ולכן בקריאת מאמר זה הן יגידו "יפה", אך לא יעשו עם זה כלום. כי קשה להן להביע ולראות את הטוב בעצמן. אך לא לשם כך אני כותבת, צריך ממש לקום ולעשות. אחרי השבת, לקחת דף ועט ולרשום מה טוב בך! ומה טוב לי! - זה מאוד עוזר, כי ברגע שיעלו במוחך מחשבות של מה פחות טוב בך, את תזכירי כמה שכתבת. וכבר תתחזקי מזה. יהיה לך יותר קל להתמודד עם הדורש חיזוק.

כך גם עם הבית שלי, מה טוב בו ולא רק מה חסר. אנחנו נוטות להסתכל ולרשום ברשימות מה דורש שיפור, מה צריך לתקן ומה צריך דחוף לקנות כי אין... אבל זכרנו (ורשמנו) פעם מה כן יש? כמה חולצות כן יש לנו? כמה מרצפות כן יש בבית (ולא רק כמה הייתי רוצה שיהיה)? כמה טוב יש סביבנו!

וככל שנסתכל על הפרטים שיותר נהיו כמובן מאליו, נהיה יותר מאושרות... לדוגמה, זה לא מובן מאליו שנולדנו יהודיות. שיש לנו את בורא עולם שהוא אבא שלנו ומחיה אותנו ונותן לנו כל כך הרבה טוב.. שזה לא הוגן להלקות את עצמנו כל הזמן במה אנחנו חסרות. את הבת של בורא עולם, אין ספק שאת מושלמת. כי את יצירה של השם!

אז נכון, נשתפר ונלמד, אבל במקום מחזוק ובטוח שאנחנו טובות. שיש בנו המון טוב, ויש לנו המון טוב.

"אזמרה אלוקי בעודי" - במה אזמר לקב"ה? בעוד שלי. בדברים הטובים שחנן אותנו הקב"ה בכבודו ובעצמו. חס ושלום לא מתוך גאוה. אלא מתוך הכרה באפסיות שלנו ובאזלת היד שלנו, באמירת תודה לקב"ה שהוא העושה והנותן מתנות חינם. כל מה שאנחנו זה ממנו, אבל אסור לנו לקחת את זה למקום של "אני לא שווה כלום" אלא חשוב שכל אחת תדע מהן המעלות שלה, כך תדע להשתמש בחוזקות שלה במקומות טובים. ולא לפספס ולוותר לעצמך בגלל חוסר מודעות עצמית. אדם לא יכול להתקדם בחיים אם הוא לא יודע מה הוא שווה. ולכן חשוב מאוד להסתכל ברשימת המעלות ותמיד לזכור את הטוב שיש בנו ואיתו להתקדם הלאה. שבת שלום!

לרכישת הספר "תוכן רצוף אהבה" מאת חברת הטור: 0548491930

מוסר עם סיפור

את הרב יעקב עמר שליט"א

הרפורמה ש'כמעט נכנסה בבריסק

בפרשת השבוע זוכים אנו להתחיל חומש חדש, חומש שמות, חומש שבו זוכים לראות איך הגאולה מגיעה לישראל, וזה לאחר שכתוב שהקב"ה שמע את נאקת בני ישראל, כל עוד שהם הרגישו שיש להם כוח סיבולת היו בשיעבוד, כאשר הבינו שזהו, ורק ה' יציל אותם וזעקו אליו בכל כוחם ניצלו.

בעת שהרפורמים חדרו לעיר בריסק, בקשו הגבאים שהיו מזוהים עם הזרם החדש של הרפורמים להכניס רפורמה חדשה לבית הכנסת,

המשך מוסר עם סיפור

וחזרו, וכך חזר הדבר ונשנה מספר פעמים, כשבכל פעם הרב מצווה על המקלה לרדת מהבימה, והגבאי דורש מהם לעלות בחזרה. בפעם השביעית שהרב ממש דחק בחברי המקלה לרדת מהמקום, אולם הגבאי העקשן והדעתן חזר וגער בהם, ולפתע נפתחו חלונות עזרת הנשים, וכמה מנשות הקהילה צעקו במחאה: "איזו עזות מצח! איזה חוצפה כנגד הרב?! כעת זה כבר משהו אחר, הגבאי כנראה חשש מהקומקום של רותחין שיקבל מאשתו, נאלץ הגבאי לסגת מרצונו. לאחר המעשה נשאל הרב מבריסק, מדוע זה קרה כך, למה שבע פעמים לא הצלחת, ובפעם השמינית רק הצליחו נגד הגבאי? השיב הרב זצ"ל: "בפעם הראשונה שמחיתי במקלה, עליתי לבימה

בקלילות, בפעם השנייה נאלצתי להתאמץ מעט. בפעם השלישית התאמצתי יותר. ובפעם הרביעית כבר הרגשתי כוחותי אוזלים ממני. בפעם החמישית והשישית כבר כמעט ורגלי לא נשמעו לי. ובפעם השביעית עליתי בקושי רב, וידעתי שזהו זה הפעם האחרונה שאני מסוגל למחות בהם. ואכן כך לאחר שמיציתי את כוחותיי, הקב"ה ראה כי אני את שלי עשיתי, מכאן ואילך המלאכה עוברת לידי. מיד הוא נתן בלב הנשים הצדקניות להתקומם כנגד הרוח החדשה והפרורמה החדשה לבית הכנסת!" אחי ורעי צריכים אנו לדעת שתפקידנו לעשות מה שביכולתנו, והשאר יהיה על ידו של ה' יתברך, אבל כל עוד ונסמוך על כוחנו נאבד יותר ויותר.

ארגון "ענפים"
בנשיאות הרב יגאל כהן

*מז"ים
מתנדבות
אפריליקט
"הברותא"*

ללמוד עם מתחזקות
פעם בשבוע דרך הטלפון

**לפרטים והתנדבות:
055-6888010**

ארגון "ענפים"
בנשיאות הרב יגאל כהן

*מחפש אהדת
להכאונת
מתחזקות.*

עבודה במשמרות,
במשרד בבני ברק.

**לפרטים:
055-6888010**

רוצה להיות שותף באחזקת תורה של 100 אברכים?

בית המדרש "יביע אומר" בבני-ברק
מציע לכם שותפות
גם באחזקת תורה
וגם בעזרה למשפחות נזקקות.

**בתרומה חודשית
לבית המדרש
אתה יכול!**

לפרטים חייגו:
03-8000770

המסעדה
מסעדת החסד מבית "יביע אומר"
לפי רישיון משרד הבריאות

**יש לכם שמחה במשפחה?
בית. התונה. בר מצוה.**

ידועה הסגולה לקיים סעודת עניים באותו היום לאנשים שאין להם.
בתרומה של 400 ש"ח השתתפות ב"מסעדה"
תהיו שותפים להאכיל למעלה ממאה ועשרים איש להצלחתכם

להשתתפות חייגו: 03-8000770

המסעדה
מסעדת החסד מבית "יביע אומר"
לפי רישיון משרד הבריאות

**יש אזכרה
לאחד מיקירכם?**

בתרומה של 400 ש"ח השתתפות ב"מסעדה"
תהיו שותפים להאכיל למעלה ממאה ועשרים איש לעילוי נשמתם

להשתתפות חייגו: 03-8000770

נר תמיד לע"נ ר' מנשה בן רחל ז"ל ולע"נ שושנה מהין בת זיוה ע"ה

בתרומה של 250 ש"ח אתם שותפים בהפצת העלון ב: 20,000 עותקים